

Vi kan i øvrigt tilsige det foreliggende forslag en velvillig udvalgsbehandling.

Erling Oxdam (V):

Der er nu gået næsten 6 år fra det tidspunkt, hvor Folketinget besluttede, at der skulle findes en ordning med hensyn til, hvem der bevilger proces i tre instanser. Det var den 19. maj 1989.

Ideen er for så vidt meget god, men det, man straks kunne starte med at spørge om, er: Er det nu også nødvendigt? Jeg har ikke set nogen stærk kritik af, at det hidtil har været Justitsministeriet, der gav tredjeinstansbevilling, heller ikke af, at bevilling er givet for ofte, f.eks. til kværvulanter – som vi ikke må kalde dem, men som nogle jo er – og heller ikke af, at man har været for restriktiv. Men der er altså en beslutning, og det skal diskuteres i Retsudvalget.

I den diskussion kunne man tage op, om det nu er et rigtig sammensat nævn. Efter lovforslagets § 23 skal der være fem medlemmer: En højesteretsdommer, en landsdommer, en byretsdommer, en lærer ved universitetet eller ved en højere læreanstalt og en advokat.

Man behøvede vel i og for sig ikke at have både en landsdommer og en byretsdommer. Der kunne man måske så komme ind på, at en anden end en egentlig jurist skulle sidde som en af de fem – uden at jeg her skal komme med forslag.

Hvem er egnet til at skønne over, hvornår en sag, der som oftest vil være afgjort i to instanser – medmindre det er en af de sager, der kommer fra byretten og ikke kan ankes, fordi sagsgenstanden er under 10.000 kr. – skal have tredjeinstansbevilling? Ja, selvfølgelig er dommere vel-egnede til det, det er der ingen tvivl om, men der mangler måske en facet, nemlig folk, der i særlig grad har kendskab til borgernes hverdag og problemer. Det er altså noget, man kan diskutere i udvalget.

Man kunne også diskutere, om dette procesbevillingsnævn skulle sidde længere end 2 år. Det sidder kun 2 år ad gangen, og så kan det genbeskikkes. Det forekommer at være lige lovlig kort tid, når man ved, at dommere kun kan afskediges ved dom.

Jeg skal også pege på, at man ikke i særlig grad har benyttet hjemmelen i retsplejelovens § 226 til at få betydelige principielle sager henvist fra byretten til landsretten. Det er jo en af de metoder, man kan benytte til at få sin sag endeligt afgjort i Højesteret.

Jeg er bange for, at dette nævn – det var det, jeg ville ind på før – måske vil være omkostningsforøgende, måske vil være bureaukratisk, måske vil trække tiden noget ud. Disse bevillinger, som gives af Justitsministeriet nu, kommer ret hurtigt; det er ikke sikkert, at det ville være tilfældet med et nævn.

Vi er altså lidt betænkelige. Det er et påbud, en folketingsbeslutning, der ligger til grund, men der må kunne forhandles om den nærmere udformning i Retsudvalget.

John Vinther (KF):

Det er jo et lovforslag, der har en ganske lang og omfattende forhistorie.

Da vi i sin tid behandlede det beslutningsforslag, som ligger til grund for dette lovforslag, og som jo i sin oprindelige form alene gik ud på at fjerne kompetencen fra Justitsministeriet, var Det Konservative Folkeparti imod.

Begrundelsen herfor var, at den nugældende ordning, hvor det jo altså er Justitsministeriet, der meddeler tredjeinstansbevillinger, efter vores opfattelse fungerer uden nævneværdige problemer. Det er fortsat vores opfattelse, og det kan derfor godt virke lidt forivret, at der absolut skal laves om på det eksisterende. Konkret kan man vel ikke nævne ret mange tilfælde, hvor Justitsministeriets praksis har givet anledning til kritik.

Det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkeparti har udtalt, at i den udstrækning, man absolut skal flytte kompetencen fra Justitsministeriet, finder vi det mest naturligt og hensigtsmæssigt, at kompetencen i givet fald tillægges domstolene selv.

Hvorvidt et procesbevillingsnævn nu er den rigtige model at behandle disse sager efter, er vi skeptiske over for. Umiddelbart synes vi, det er betænkeligt at gennemføre en ordning, som Retsplejerådet ved mere end én lejlighed har frarådet, og vi deler den bekymring, som Retsplejerådet har fremført som argument imod oprettelsen af et procesbevillingsnævn.

Særligt har vi lidt vanskeligt ved at forestille os, hvordan et organ bestående af fem medlemmer, der alle må formodes at skulle have deres hovederhverv uden for nævnets virke, skal kunne overkomme at løfte opgaven på en måde, der sikrer ensartethed i behandlingen af de mange ansøgninger, der i parentes bemærket jo kan være af meget forskellig karakter.

Vi er også bekymret for, at denne struktur vil kunne føre til, at meddelelse af tredjeinstansbe-